

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5939
G.K. 147

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.412/2879/9412
Konu : Yazılı soru önergesi

15/01. /2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 07/06/2016 tarihli ve 43452547-120.07-40272 sayılı yazı,
b) 01/07/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.1461/5390 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5939 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.412/3198/10423
Konu : Yazılı soru önergesi

25/01./2017

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5939 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- A) Arama, 5275 sayılı Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Tüzüğün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçlarının ceza infaz kurumuna girişinin önlenmesi ayrıca bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin eğitim dokümanları ve dışarıya olan bağlantılarını kesmek için her türlü haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

B) Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin, "Ceza infaz kurumlarına girişte arama" kenar başlıklı 6. maddesinde, ceza infaz kurumu görevlileri ve dış güvenlik görevlileri dahil olmak üzere, sıfat ve görevi ne olursa olsun, ceza infaz kurumlarına girenlerin duyarlı kapıdan geçmek zorunda olduğu, bu kişilerin üstlerinin metal dedektörle aranacağı; eşyalarının x-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirileceği; ayrıca şüphe hâlinde elle aranacağı, bu cihazların bulunmadığı yerlerde arama ve kontrolün elle yapılacağı; ancak milletvekilleri, mülkî amirler, hâkim, Cumhuriyet savcıları ve bu sınıftan sayılanlar, avukatlar, noterler, ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolörleri,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

izleme kurulu başkan ve üyeleri, uluslararası sözleşmelerle yetkileri tanınmış kişi ve kuruluşların temsilcileri, ceza infaz kurumu ve tutukevi koruma birlik komutanı ile kurum müdürünün üstlerinin ağır cezayı gerektiren suçüstü hâlleri dışında elle aranamayacağı, duyarlı kapı cihazının ikazının sürmesi hâlinde bu kişilerin ancak, elle aramayı kabul ettikleri takdirde kuruma girebilecekleri; elle arama yapılmasını gerektiren hallerde, kuruma giren bayanların, bayan infaz koruma memurları veya bayan jandarma görevlileri tarafından, bu görevlilerin bulunmamaları halinde, ceza infaz kurumu müdürünün istemi, Cumhuriyet başsavcısının talebi üzerine, mülki amir tarafından görevlendirilecek bayan memurlarca aranacağı hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Öte yandan, ceza infaz kurumlarında yapılan üst aramaları mevzuat hükümlerine uygun şekilde, insanın saygınlığını küçültecek, onurunu incitecek veya aramanın amacıyla bağdaşmayacak tutum ve davranışlarda bulunulmaması ilkesi doğrultusunda ve kabul mahallinde yapılmaktadır.

III- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol hükümleri gözönünde bulundurularak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

V- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinde;

A) Aramalarda yapılan uygulamalara ilişkin olarak; Bakanlığımıza iletilen 2007 yılında 4, 2008 yılında 6, 2009 yılında 10, 2010 yılında 16, 2011 yılında 14, 2012 yılında 15, 2013 yılında 21, 2014 yılında 23, 2015 yılında 14, 2016 yılında 03/10/2016 tarihi itibarıyla 14 şikâyetle bulunulduğu, söz konusu şikâyetlerin Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderildiği,

B) Kadın hükümlü ve tutuklulara yönelik cinsel taciz ve istismar iddiaları ile ilgili olarak 2016 yılında 21/09/2016 tarihi itibarıyla Bakanlığımıza iletilen herhangi bir soruşturma kaydı bulunmadığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.


Bekir BOZDAĞ
Bakan